

Nr 90.

Godkänd av första kammaren den 23 mars 1920.
Godkänd av andra kammaren den 23 mars 1920.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för understöd i vissa fall åt genom tobaksmonopolets införande nödlidande personer.

(Statsutskottets utlåtande nr 33.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 7 januari 1920 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av punkt 37 av det vid sjunde huvudtiteln fogade statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kunde komma att till riksdagen avlätas angående understöd i vissa fall åt genom tobaksmonopolets införande nödlidande personer, bland de extra anslagen under samma huvudtitel för år 1921 för ändamålet beräkna ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

Vidare har Eders Kungl. Maj:t i den till riksdagen den 7 januari 1920 avlätna propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1920 (nr 2), under åberopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag (punkt 37), föreslagit riksdagen att i avbidan på blivande proposition å tilläggsstat för år 1920 för ovan angivna ändamål beräkna ett förslagsanslag å 140,000 kronor.

Sedermere har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåtten, den 30 januari 1920 dagtecknad proposition, nr 66, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden sistnämnda dag, föreslagit riksdagen att för understöd i vissa fall åt genom tobaksmonopolets införande nödlidande personer i enlighet med de av chefen för finansdepar-

temetet i sagda statsrådsprotokoll angivna grunder under sjunde huvudtiteln anvisa å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag å 150,000 kronor, samt å tilläggsstat för år 1920 ett förslagsanslag å 150,000 kronor.

Med anledning av tobaksindustriens monopolisering i riket blevo på sin tid de grupper, som inom industrien ej längre kunde beredas sysselsättning, berättigade att uppbära vissa ersättningar, jämlikt beslut av 1914 års senare riksdag. De principer, som lågo till grund för fastställandet av dessa ersättningsbelopp, hade utarbetats under de normala förhållanden, som rådde före världskrigets utbrott. Såsom av propositionen framgår, hava också ersättningsbeloppen i många fall och därvid i synnerhet för dem, som på grund av ålder, sjukdom eller annan anledning icke lyckats skaffa sig arbete, numera visat sig otillräckliga, och sedan nu arbetstillfällena för dessa synas bliva allt färre, torde stora svårigheter för berörda kategori av ersättningsstagare föreligga att förskaffa sig sin utkomst. Med hänsyn härtill och i betraktande av, att staten genom sitt ingripande å tobakshandteringsområde måste anses hava åtminstone i viss utsträckning avhändert de personer, varom nu är fråga, deras förvärvsmöjligheter, har riksdagen funnit skäligt, att från statens sida åtgärder vidtagas för fortsatt bispringande av de ekonomiskt sämst lottade bland de f. d. tobaksarbetarna. Riksdagen finner sig sålunda böra medgiva att understöd av statsmedel anvisas.

I likhet med socialstyrelsen och arbetslöshetskommissionen anser riksdagen beviljande av ett årligt bidragsbelopp till envar, som efter prövning kan anses därtill berättigad, utgöra bästa sättet att bispringa ifrågavarande personer, då härigenom den mera komplicerade och ur flera synpunkter mindre tilltalande, till prövning ständigt återkommande understödsverksamheten undviks.

Beträffande understödsbeloppens storlek har riksdagen emellertid funnit hänsyn böra tagas, dels till att äldre kvinnliga, i vanlig mening icke arbetsföra personer måste anses hava större möjlighet än män i samma läge och ålder att genom lättare sysselsättning bereda sig någon mindre inkomst, dels ock till huruvida understödstagaren är gift eller har barn att försörja. Riksdagen har härvid ansett det vara med rättvisa mest överensstämmande, att understödet bestämmas till 400 kronor för ensamstående kvinna, till 500 kronor för ensamstående man eller ensamstående kvinna med minderårigt barn, till 600 kronor för man, som har hustru eller minderårigt barn, samt till 700 kronor för äkta makar, som båda varit anställda som tobaksarbetare. Då, enligt vad i propositionen lämnade uppgifter giva vid handen, största antalet understödstagare är att söka bland ensamstående kvinnor,

synes det riksdagen att de av Kungl. Maj:t äskade anslag böra kunna ned-sättas till vardera 140,000 kronor.

Riksdagen som i övrigt icke funnit skäl till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om sättet och grunderna för understöds-verksamhetens ordnande, får sålunda anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, för understöd i vissa fall åt genom tobaksmonopolets införande nödlidande personer i enlighet med ovan angivna grunder under sjunde huvudtiteln anvisat

dels å extra stat för år 1921 ett förslagsanslag å 140,000 kronor;
dels ock å tilläggsstat för år 1920 ett förslagsanslag å 140,000 kronor.

Stockholm den 23 mars 1920.

Med undersåtlig vördnad.
